

Læreplan i anleggsmaskinførerfaget Vg3 /

opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 21. februar 2008 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2008

Gjelder til 31.07.2023

Formål

En anleggsmaskinfører utfører varierte arbeidsoppdrag med ulike typer anleggsmaskiner og tilleggsutstyr. Anleggsmaskinførerfaget skal bidra til å dekke samfunnets behov for vedlikehold og utbygging av landets infrastruktur. Anleggsmaskinføreren arbeider ofte i vanskelig terreng og områder og kan gjøre store inngrep i natur og miljø. Faget skal derfor bidra til å gi anleggsmaskinførere en bevisst holdning til miljø- og ressurs spørsmål.

Opplæringen skal utvikle evnen til å planlegge, gjennomføre og vurdere arbeidsoppgaver i tråd med brukerens behov og samfunnets prioriteringer. Videre skal opplæringen utvikle evnen til å ta i bruk nye maskiner og metoder og nytt utstyr, håndtere og vedlikeholde maskinene på en forsvarlig måte og utvikle evnen til å ta vare på egen og andres sikkerhet.

Opplæringen skal legge vekt på samarbeid med kollegaer og andre yrkesutøvere på bygge- og anleggsplasser. Opplæringen skal legge vekt på helse, miljø og sikkerhet.

Fullført og bestått opplæring fører fram til fagbrev. Yrkestittel er anleggsmaskinfører.

Struktur

Anleggsmaskinførerfaget består av fire hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder			
Vg3 / opplæring i bedrift	Maskiner og utstyr	Planlegging, stikking og nivellering	Vei, vann og avløp	Bransjelære

Hovedområder

Maskiner og utstyr

Hovedområdet handler om arbeid med ulike typer masseflyttingsmaskiner og tilleggsutstyr. Det omfatter også vedlikehold og enkle reparasjoner. Helse, miljø og sikkerhet i arbeid med maskiner og utstyr står sentralt.

Planlegging, stikking og nivellering

Hovedområdet handler om arbeidsvarsling, stikking og nivelleringsarbeid. Planlegging i henhold til tegninger og beskrivelser inngår også i hovedområdet. Videre omfatter hovedområdet kontroll av underlaget og

sikring av fastmerker og utmålte punkter. Helse, miljø og sikkerhet i arbeid med stikking og nivelleringsarbeid inngår også.

Vei, vann og avløp

Hovedområdet handler om enkle betongarbeider og grunnarbeider i forbindelse med oppbygging av veier, og graving av byggegrop. Det omfatter også grøftarbeid med tilhørende sikring, legging av rør og kabler og montering av kummer. Lasting og transport inngår i hovedområdet. Helse, miljø og sikkerhet i arbeid med maskiner står sentralt.

Bransjelære

Hovedområdet handler om bedriftens oppbygging og kvalitetssystemer. Gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet inngår i hovedområdet. Profesjonell kundebehandling og service inngår også.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I anleggsmaskinførerfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å *kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig* i anleggsmaskinførerfaget innebærer å kommunisere med ulike samarbeidspartnere. Det innebærer også å kunne dokumentere arbeidsprosessene fram til det ferdige produktet. I tillegg vil det si å kunne diskutere og vurdere faglige løsninger og arbeidsprosesser.

Å *kunne lese* i anleggsmaskinførerfaget innebærer å finne fram i relevant faglitteratur, regelverk og standarder. Det innebærer også å forstå innholdet i og bruke spesifikasjoner, monteringsanvisninger, tegninger, produktbeskrivelser og arbeidsbeskrivelser.

Å *kunne regne* i anleggsmaskinførerfaget innebærer å beregne tid og pris, vekt, areal, volum og mengder. Det innebærer også ulike former for masseberegninger. Videre betyr det bruk av målestokk og beregning av vinkler, høyder og fall.

Å *kunne bruke digitale verktøy* i anleggsmaskinførerfaget innebærer å bruke digitale verktøy i forbindelse med planlegging, produksjon, dokumentasjon, kvalitetssikring og kommunikasjon. Det innebærer også bruk av digitale verktøy til målinger og beregninger.

Kompetansemål

Etter Vg3

Maskiner og utstyr

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- mestre tre ulike typer masseflyttingsmaskiner
- utføre arbeid innenfor graving, lasting, transport, utlegging og finavretting
- bruke tilleggsutstyr tilpasset arbeidsoppgaven på en forsvarlig og hensiktsmessig måte
- utføre vedlikehold og enkle reparasjoner etter vedlikeholdsmanualen
- følge gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet i arbeid med maskiner og utstyr

Planlegging, stikking og nivellering

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge arbeidsoppgaver etter tegninger og beskrivelser
- utarbeide framdriftsplaner og bestille materiale og utstyr
- utføre arbeidsvarsling i henhold til gjeldende regelverk
- bruke relevant måleutstyr
- bruke digitale verktøy til utførelse av arbeidsoppgaver
- kontrollere fall og plan i grøft, byggegrop og vei
- sikre fastmerker og utmålte punkter
- foreta masseberegninger
- følge gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet i stikkings- og nivelleringsarbeid

Vei, vann og avløp

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- laste og transportere ulike typer masser
- utføre fundamentering, oppbygging og komprimering i henhold til tegninger og beskrivelser
- utføre enkle betongarbeider
- legge rør og montere kummer etter tegninger og beskrivelser og bransjestandarder
- følge gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet i arbeid med vei, vann og avløp
- utføre arbeidet i tråd med ergonomiske prinsipper

Bransjelære

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- gjøre rede for fagets historie og plass i samfunnet
- følge krav til profesjonell kundebehandling og service
- gjøre rede for innholdet i relevant nasjonalt og internasjonalt regelverk som gjelder kundens rettigheter og plikter, herunder regler om klageadgang
- ivareta etiske retningslinjer i faget
- utføre kildesortering og håndtere avfall etter gjeldende regelverk
- gjøre rede for kvalitetssikringssystemer

Vurdering

Vg3 anleggsmaskinførerfaget

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
Maskiner og utstyr	Alle skal opp til fagprøven, som normalt skal gjennomføres innenfor en tidsramme på tre virkedager. Alle kandidater som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, må ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.
Planlegging, stikking og nivellering	
Vei, vann og avløp	
Bransjelære	

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.